

УДК 376.091.313-026.26:81-028.31-056.313

Логоритміка як засіб розвитку зв'язного мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями

LOGORHYTHMICS AS A MEANS OF DEVELOPING COHERENT SPEECH IN CHILDREN WITH INTELLECTUAL DISABILITIES

КУЗАВА Ірина – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, м. Луцьк, Волинська область, 43025, Україна

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8087-7897>

КАПІТУЛА Мар'яна – аспірант, асистент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, м. Луцьк, Волинська область, 43025, Україна

ORCID <https://orcid.org/0009-0002-2291-4869>

KUZAVA Irina – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Special and Inclusive Education, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Voli Ave., Lutsk, Volyn region, 43025, Ukraine

Mariana KAPITULA – Postgraduate Student, Assistant at the Department of Special and Inclusive Education, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Voli Ave., Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43025

DOI <https://doi.org/10.54891/2786-7013/2025-2-19>

Анотація. У статті обґрунтовано ефективність використання логоритміки як засобу розвитку зв'язного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями (ІП) та визначено педагогічні умови її результативного впровадження. Констатовано, що логоритміка є ефективним засобом розвитку зв'язного мовлення у дітей з ІП. Актуальність її застосування у сучасній корекційній педагогіці обґрунтована необхідністю пошуку інтегрованих підходів до стимулювання мовленнєвого, психофізичного та емоційного розвитку цієї категорії дітей. Логоритміка подається як комплекс корекційних вправ, що поєднують музику, ритм, рух і слово, сприяючи гармонійному розвитку моторики, слухового сприйняття, уваги, пам'яті та мовленнєвої активності. На основі аналізу праць таких вчених, як О. Боряк, О. Забара, О. Бухало та інших, визначено сутність та значущість логоритміки у корекційно-розвивальному процесі. Логоритміка не лише виконує мовленнєво-корекційну функцію, але й діє як психотерапевтичний засіб. Вона сприяє розвитку емоційної сфери, формуванню комунікативних навичок і забезпечує гармонійну взаємодію між рухами, мовленням та музикою. Серед основних завдань логоритміки для дітей з ІП виділено стимулювання мовленнєвої активності, розвиток темпо-ритмічної організації мовлення, вдосконалення фонематичного слуху, артикуляційної моторики та дихання. Окремо зацентовано на вихованні емоційно-вольової сфери та зміцненні комунікативних умінь. У статті також детально розглянуто важливі аспекти та застереження щодо застосування логоритміки у роботі з дітьми з ІП. Наголошено на необхідності індивідуального підходу, систематичності та поступовості у доборі вправ. Важливим аспектом виділено створення емоційно комфортного середовища та відповідного вибору музичного матеріалу. Зазначено, що ефективність логоритмічних занять значною мірою залежить від узгодженої роботи педагогів, врахування фізичного стану дитини та збалансування активних і спокійних етапів занять. Також, що логоритміка є універсальним методом, який інтегрує педагогічні, психологічні та нейрофізіологічні підходи до розвитку мовлення.

Ключові слова: зв'язне мовлення, логоритміка, діти з інтелектуальними порушеннями, корекційно-розвиткова робота, мовленнєвий розвиток, спеціальна освіта.

Summary. *The article substantiates the effectiveness of using logorhythmics as a means of developing coherent speech in children with intellectual disabilities and identifies pedagogical conditions for its effective implementation. It is stated that logorhythmics is an effective means of developing coherent speech in children with intellectual disabilities (ID). The relevance of its use in modern correctional pedagogy is justified by the need to find integrated approaches to stimulating the speech, psychophysical and emotional development of this category of children. Logorhythmics is presented as a set of corrective exercises that combine music, rhythm, movement and speech, contributing to the harmonious development of motor skills, auditory perception, attention, memory and speech activity. Based on the analysis of the works of such scientists as O. Boryak, O. Zabara, O. Bukhalo and others, the essence and significance of logorhythmics in the correctional and developmental process are determined. Logorhythmics not only performs a speech-correction function, but also acts as a psychotherapeutic tool. It contributes to the development of the emotional sphere, the formation of communication skills and ensures harmonious interaction between movements, speech and music. Among the main tasks of logorhythmics for children with intellectual disabilities, stimulation of speech activity, development of tempo-rhythmic organization of speech, improvement of phonemic hearing, articulatory motor skills and breathing are highlighted. A special emphasis is focused on the education of the emotional-volitional sphere and strengthening of communication skills. The article also examines in detail important aspects and caveats regarding the use of logorhythmics in working with children with intellectual disabilities. The need for an individual approach, systematicity and gradualness in the selection of exercises is emphasized. The creation of an emotionally comfortable environment and the appropriate choice of musical material are highlighted as an important aspect. The effectiveness of logorhythmic classes largely depends on the coordinated work of teachers, taking into account the physical condition of the child and balancing active and calm stages of classes. It is noted that logorhythmics is a universal method that integrates pedagogical, psychological and neurophysiological approaches to speech development.*

Key words: *coherent speech, logorhythmics, children with intellectual disabilities, correctional and developmental work, speech development, special education.*

Вступ. Розвиток зв'язного мовлення є ключовим завданням сучасної корекційної педагогіки, адже саме мовлення слугує основним засобом комунікації, пізнання світу та соціалізації дитини, що набуває особливої значущості у роботі з дітьми, які мають інтелектуальні порушення (ІП). У такої категорії дітей мовленнєва діяльність розвивається із значним запізненням, що проявляється в обмеженості словникового запасу, труднощах у побудові граматично правильних висловлювань, недостатній зв'язності та послідовності мовлення. Нерозвиненість зв'язного мовлення ускладнює процес взаємодії дитини з оточенням, знижує її пізнавальні можливості та може негативно впливати на загальний розвиток.

У контексті реформування системи спеціальної освіти та впровадження інклюзивного навчання актуальним є пошук ефективних підходів та методів корекційно-розвиткової роботи, спрямованих на подолання мовленнєвих порушень у дітей з ІП. Одним із таких дієвих інструментів є логоритміка – інтегрована методика, яка об'єднує елементи музики, ритму, руху та мовлення. Вона допомагає активізувати психічні процеси, сприяє розвитку моторики, слухового сприйняття, уваги, пам'яті та мовленнєвої активності, створюючи при цьому позитивний емоційний фон.

Зазначимо, що використання логоритміки у роботі з дітьми з ІП сприяє формуванню правильної ритмічної організації мовлення, розвитку дихання, зміцненню артикуляційного апарату, покращенню інтонаційної виразності, а також підвищує загальний рівень мовленнєвої активності. Комплексний підхід, що поєднує рухову, музичну та мовленнєву діяльність, відповідає природним потребам дитини та забезпечує гармонійний розвиток її психофізичних функцій.

Аналіз останніх досліджень. У сфері корекційної педагогіки значна увага приділяється проблемі розвитку зв'язного мовлення у дітей з ІІ, що свідчить про високу актуальність теми, а також підтверджує ефективність застосування логоритміки як провідного корекційно-розвиткового інструменту. Сучасні наукові дослідження (О. Боряк, І. Мелешко В. Найдич та ін.) акцентують увагу на тому, що мовленнєві труднощі при інтелектуальній недостатності є системними та комплексними, включаючи порушення у фонетико-фонематичному, лексико-граматичному компонентах, а особливо у темпо-ритмічних та просодичних аспектах. Адже, невідповідність ритму, темпу й інтонації є одним із ключових бар'єрів для формування виразного та цілісного зв'язного мовлення.

Логоритміка, поєднуючи музику, рух і мовлення, забезпечує багатосенсорний вплив, що має вирішальне значення для компенсаторних процесів у дітей з ІІ. Наукові дані (Н. Ветлугіна, В. Гринер, Е. Жак-Далькрос, Н. Збруєва, Є. Конорова, М. Румер, Є. Шепулін та ін.) свідчать, що регулярні логоритмічні вправи сприяють не лише покращенню звуковимови, але й суттєво впливають на загальну, дрібну та артикуляційну моторику. Розвиток цих компонентів є базою для засвоєння складних рухових програм, пов'язаних із мовленнєвою діяльністю. Опанування ритмічної структури рухів і її перенесення на вербальний рівень покращує ритміко-інтонаційну виразність мовлення та є важливо для логічної побудови зв'язного висловлювання та його емоційного забарвлення, як у монологіях, так і в діалогах.

Учені (О. Боденчук, Г. Косарева, А. Розенталь, В. Синьов, Г. Шашкіна ін.) також підкреслюють сучасні підходи в корекційній практиці, зокрема, значний комунікативно-прагматичний потенціал логоритміки. Ігрові та сюжетні завдання в межах цього методу стимулюють дітей до активної взаємодії, емоційного реагування та перевтілення в запропоновані образи. Наукові дослідження вказують, що цей емоційно-наповнений підхід не тільки сприяє регуляції поведінки, але й формує почуття колективізму та мотивацію до мовленнєвої активності. Усе це стає каталізатором розширення й ускладнення зв'язних висловлювань.

Мета статті обґрунтувати ефективність використання логоритміки як засобу розвитку зв'язного мовлення у дітей з ІІ та визначити педагогічні умови її результативного впровадження.

Виклад основного матеріалу. Логоритміка, або логопедична ритміка, є комплексом корекційних вправ, спрямованих на стимулювання та розвиток мовлення. Вона містить завдання, які поєднуються з музикою і рухами, музикою та словами або з їх комбінацією. Сам термін «логоритміка» складається з двох складових: «лого», що означає «формування правильного мовлення», та «ритміка», яка позначає «рівномірність, гармонійність». Тобто, логоритміка ґрунтується на використанні різноманітних засобів, де головну роль відіграють слово, рух і музика [3, с. 31].

За спостереженнями О. Боряк, метод логоритміки є важливим засобом корекційно-розвивального впливу, оскільки відповідає природним закономірностям формування дитячого мовлення. Ритм та музичний темп виконують функцію «організуючого чинника» для мовленнєвої діяльності, допомагаючи упорядкувати темпо-ритмічну структуру висловлювань, сформувати правильне мовленнєве дихання, інтонаційну виразність та забезпечити гармонійну взаємодію між рухами, голосом та словами. Логоритмічні вправи активізують функціональні зв'язки між моторними та мовленнєвими центрами кори головного мозку, що позитивно впливає на координацію мовлення.

Учена наголошує, що логоритміка є комплексним методом педагогічного та терапевтичного впливу, який одночасно стимулює фізичний, психологічний і емоційний розвиток дитини [1, с. 13–17]. Поєднання рухів із мовленнєвими завданнями допомагає розвивати загальну та дрібну моторику, увагу, пам'ять, слухове сприйняття, створюючи сприятливі

умови для розвитку зв'язного мовлення. Завдяки використанню елементів музики й ритму діти краще засвоюють мовленнєвий матеріал, легше опановують інтонаційні моделі, проявляють більшу емоційну залученість і зацікавлення у процесі занять.

Логоритміку визначають як актуальний напрям у логопедичній практиці, що органічно поєднує педагогічний, психологічний та нейрофізіологічний підходи до розвитку мовлення. В контексті зростання кількості мовленнєвих порушень серед дошкільнят логоритмічні методики є особливо цінними. Вони сприяють подоланню інертності мовленнєвих процесів, знижують напруженість, формують ритмічну організацію мовлення та підвищують комунікативну активність.

Слід зауважити, що О. Забара у своїх наукових роботах акцентує увагу на логопедичній ритміці як важливому та перспективному напрямі корекційно-розвивальної роботи, що має значний потенціал у подоланні мовленнєвих розладів у дітей із різними нозологіями. Вчена стверджує, що актуальність використання логоритміки зумовлена її комплексним впливом на психофізичну сферу дитини, оскільки цей метод поєднує активізацію рухової, емоційної, інтелектуальної та мовленнєвої діяльності [4, с. 28]. На думку дослідниці, логопедична ритміка гармонізує взаємодію між рухами, мовленням та музикою, що сприяє розвитку мовленнєвої активності, темпо-ритмічних показників, координації рухів.

У сучасній логопедичній практиці цей метод відіграє особливу роль завдяки своєму інтегративному характеру, адже він об'єднує елементи логопедії, музикотерапії, психомоторики та педагогічної ритміки. Такий підхід забезпечує природніше й емоційно насичене залучення дитини до процесу корекції, підвищує її мотивацію до мовленнєвої діяльності та сприяє подоланню шаблонності рухових і мовленнєвих реакцій [4].

На думку О. Бухало, логоритміка є інтегрованим інструментом корекційно-розвивального впливу, що об'єднує елементи музики, рухів та мовлення для гармонізації психофізичного, мовленнєвого й емоційного розвитку дитини. Дослідниця визначає логоритміку як систему педагогічних та терапевтичних заходів, спрямованих на розвиток у дітей здатності до ритмічної організації рухів і мовлення, а також на удосконалення темпо-ритмічних, інтонаційних та просодичних аспектів мовлення [3, с. 18].

Науковиця наголошує на значущості логоритміки завдяки її комплексному впливу на різні психічні функції дитини, включаючи сенсомоторну, емоційно-вольову, когнітивну й комунікативну. За словами авторки, логоритмічні заняття сприяють формуванню внутрішньої організованості, покращенню координації рухів, розвитку слухового та мовленнєвого сприйняття, а також позитивно впливають на дихання, голосоутворення та артикуляційну моторику [2, с. 8–15].

У рамках логопедичної ритміки вчені Л. Чеснокова та О. Золотарьова виділяють такі основні завдання: оздоровчі, пізнавальні, виховні та коригувальні. Оздоровчі завдання передбачають розвиток моторних функцій, мовлення, слуху, а також зміцнення кістково-м'язового апарату. Пізнавальні спрямовані на формування рухових навичок та вмінь, орієнтацію в просторі та координацію рухів. До виховних включають розвиток уміння ритмічно і виразно рухатися, розкриття творчих здібностей, а також формування особистісних якостей. Коригувальні завдання стосуються усунення порушень мовлення у дітей [6, с. 160].

Таким чином, аналізуючи погляди дослідників, таких як О. Боряк, О. Бухало, О. Забара, можна зробити висновок, що логоритміка розглядається як ефективний інструмент корекційно-розвивального впливу, спрямований на гармонізацію психофізичного, мовленнєвого та емоційного розвитку дитини. Учені відзначають її інтегративний характер, який об'єднує педагогічний, психологічний і нейрофізіологічний підходи. Завдяки цій комплексності логоритміка сприяє

всебічному впливу на формування мовленнєвої діяльності, розвиток слухового сприйняття, уваги, пам'яті та емоційно-вольової сфери дитини.

Дані дослідження дозволяють виокремити кілька ключових завдань логоритміки у контексті мовленнєвого розвитку дітей з ІІІ:

Перше завдання – стимулювання мовленнєвої активності, що включає формування у дітей потреби висловлюватися, брати участь у спільних мовленнєвих ситуаціях, поєднувати слова з рухами та музикою. Емоційна насиченість логоритмічних вправ допомагає дітям долати мовленнєву пасивність та створювати позитивну атмосферу для спілкування.

Друге завдання – розвиток темпо-ритмічної організації мовлення, що передбачає формування почуття ритму, правильного мовленнєвого дихання, темпу та інтонаційної виразності. Через ритм дитина вчиться структурувати свою мовленнєву діяльність, що є важливим для формування зв'язного мовлення.

Третє завдання – налагодження взаємозв'язку між руховою та мовленнєвою діяльністю. Поєднання рухів із мовленнєвими завданнями активізує нейрофізіологічні механізми мозку, сприяючи узгодженості між діями та мовленням, що має особливе значення для дітей із ІІІ.

У логоритміці важливим аспектом є розвиток слухового сприйняття та фонематичного слуху. Здатність розрізняти звуки, ритми й інтонаційні особливості є основою правильної звуковимови. Формування мовленнєвого дихання та голосоутворення також відноситься до пріоритетів. Дані процеси забезпечують силу, тембр і виразність мовлення. Вправи сприяють розвитку контрольованого дихання, що позитивно впливає на плавність та чіткість артикуляції.

Особливої уваги заслуговує формування емоційно-вольової сфери та комунікативних умінь. Логоритміка розвиває в дітей емоційний відгук, навички комунікації, здатність взаємодіяти у колективі та дотримуватися правил групової роботи. Також логоритмічні заняття спрямовані на корекцію психофізичних особливостей розвитку. Допомагає подолати моторну інертність, труднощі з увагою, низьку працездатність та сприяють внутрішній організації дитини.

Тобто, логоритміка виступає як не лише засіб корекції мовленнєвих порушень, а й ефективний метод комплексного розвитку дитини з ІІІ. Створює умови для успішної соціальної адаптації та зростання її комунікативних можливостей.

Під час аналізу результатів наукових досліджень та практичного застосування логоритміки в корекційно-розвитковій роботі слід враховувати певні особливості та застереження щодо її впровадження. Ефективність таких занять прямо залежить від адаптації до індивідуальних особливостей дитини: рівня розвитку, темпу діяльності, емоційного стану та психофізичних характеристик [7, с. 28–31].

Насамперед важливо зосередитися на індивідуалізації процесу. Для дітей із ІІІ характерним є різний рівень розвитку моторики, мовлення, уваги й пам'яті, що впливає на їхню реакцію на аналогічні завдання. Педагогу необхідно підбирати вправи відповідно до можливостей кожної дитини, поступово ускладнюючи їх. Занадто високий темп чи надмірна складність вправ можуть спричинити втому або емоційне виснаження, що значно знижує ефективність занять [5, с. 28–30].

Не менш важливо дотримуватися принципів послідовності та системності. Завдання мають виконуватись за певною логікою: від простішого до складнішого, від знайомого до нового. Лише регулярні й систематичні заняття дозволяють сформувати стабільні мовленнєві та моторні навички, а також розвинути темпо-ритмічну організацію мовлення.

Створення емоційно-комфортного середовища також має велике значення. У процесі занять необхідно підтримувати доброзичливу атмосферу, уникати надмірного шуму чи перевантаження

дітей інструкціями. Позитивний емоційний настрій допомагає зміцнити мотивацію, знизити рівень тривожності та налагодити довірливі відносини між дитиною та педагогом.

Особливу увагу слід приділяти вибору музичного супроводу. Музика має бути ритмічно чіткою, мелодійною й відповідати віковим та індивідуальним можливостям учасників. Надто швидкий або складний музичний фон може ускладнити виконання завдань і порушити ритмічну організацію мовлення.

Стан здоров'я дитини є ще одним важливим фактором при організації логоритмічних занять. За наявності соматичних чи неврологічних проблем потрібно адаптувати вправи, зменшуючи фізичне навантаження та чергуючи активні й спокійні етапи для запобігання перевтомі.

Ефективність занять також значною мірою залежить від чіткої структури, що включає вступну, основну та завершальну частини. Такий підхід сприяє організованості процесу, допомагаючи дитині зосередитися, налаштуватися на роботу та відчути задоволення від завершеності заняття.

Таким чином, застосування логоритміки в роботі з дітьми з ІІІ потребує ретельного, системного та педагогічно обґрунтованого підходу. Урахування індивідуальних особливостей таких дітей, поступовість у навчанні, створення позитивної атмосфери й узгодженість дій педагогів є ключовими умовами ефективності занять.

Висновки. Отже, логоритміка є сучасним, ефективним та багатофункціональним інструментом для розвитку зв'язного мовлення у дітей з ІІІ. Вона ґрунтується на інтеграції мовлення, рухів і музики, що забезпечує комплексний вплив на психофізичну, емоційну та когнітивну сфери дитини. Завдяки поєднанню ритму, руху та слова, логоритмічні вправи сприяють покращенню роботи артикуляційного апарату, формуванню правильного мовленнєвого дихання, удосконаленню інтонаційної виразності, а також розвитку темпо-ритмічної координації.

На основі аналізу наукових джерел (праці О. Боряк, О. Бухало, О. Забара та ін.) констатовано, що логоритміка не лише стимулює розвиток мовленнєвих навичок, але й позитивно впливає на загальну, дрібну та артикуляційну моторику, слухове сприйняття, увагу, пам'ять і мислення. Використання цього методу сприяє активізації мовленнєвої діяльності, розвитку комунікативних здібностей та формуванню позитивного ставлення до навчання.

Водночас, ефективність занять логоритмікою визначається дотриманням певних педагогічних умов: індивідуального підходу, поступовості й системності у роботі, ретельного добору музичного матеріалу, створення емоційно-комфортного середовища та забезпечення міждисциплінарної взаємодії фахівців. Лише за гармонійного поєднання цих чинників логоритміка може повною мірою розкрити свій потенціал як корекційно-розвивальний метод, спрямований на гармонізацію мовленнєвого, моторного та емоційного розвитку дітей з ІІІ.

Список використаних джерел

1. Боряк О. В. Корекція просодичної сторони мовлення дітей старшого дошкільного віку з дизартрією засобами логопедичної ритміки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2011. Вип. 18. С. 13–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2011_18_6 (дата звернення: 10.07.2025).
2. Бухало О. Л. Робоча програма «Логоритміка» для студентів ОПП Дошкільна освіта. 2019. 31 с.
3. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ. *Дошкільне виховання*. 2012. № 1. С. 28–34.
4. Забара О. В. З історії виникнення логопедичної ритміки. *Логопед*. 2012. № 10. С. 8–15.
5. Найдич В., Конюк І. Використання логоритмічних прийомів у корекційній роботі. *Логопед*. 2014. № 3. С. 28–30.

6. Чеснокова Л. С., Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей із вадами мовлення. Харків: Основа, 2017. 160 с.
7. Шпірна О. М., Коваленко М. О. Використання логоритмічних прийомів у корекційній роботі (початкова школа). *Логопед.* 2012. № 1. С. 28–31.

References

1. Boryak O. V. (2011). Korektsiya prosodychnoyi storony movlennya ditey starshoho doshkil'noho viku z dyzartriyeyu zasobamy lohopedychnoyi rytmiky [Correction of the prosodic aspect of speech in older preschool children with dysarthria using speech therapy rhythemics]. *Naukovyy chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriya 19: Korektsiyna pedahohika ta spetsial'na psykholohiya – Scientific journal. Current problems of speech therapy – Scientific Journal of the National Polytechnic University named after M. P. Dragomanov. Series 19: Correctional Pedagogy and Special Psychology*, 18, 13–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2011_18_6 (accessed: 10.07. 2025) [in Ukrainian].
2. Bukhalo O. L. (2019). Robocha prohrama «Lohorytmika» dlya studentiv OPP Doshkil'na osvita [Work program «Logorhythmics» for students of the Preschool Education Program] [in Ukrainian].
3. Gandziuk S. (2012). Lohorytmika – systema rukhovykh vprav [Logorhythmics – a system of motor exercises]. *Doshkil'ne vykhovannya – Preschool education*, 1, 28–34 [in Ukrainian].
4. Zabara O. V. (2012). Z istoriyi vynyknennya lohopedychnoyi rytmiky [From the history of the emergence of speech therapy rhythemics]. *Lohoped – Speech therapist*, 10, 8–15 [in Ukrainian].
5. Naidych V., Koniuk, I. (2014). Vykorystannya lohorytmichnykh pryomiv u korektsiyniy roboti [The use of logorhythmic techniques in correctional work]. *Lohoped – Speech therapist*, 3, 28–30 [in Ukrainian].
6. Chesnokova L.S., Zolotaryova O. I. (2017). Zanyattya z lohorytmiky dlya ditey iz vadamy movlennya [Logorhythmics classes for children with speech disabilities]. Kharkiv: Osнова [in Ukrainian].
7. Shpirna O. M., Kovalenko M. O. (2012). Vykorystannya lohorytmichnykh pryomiv u korektsiyniy roboti (pochatkova shkola) [Using logorhythmic techniques in correctional work (primary school)]. *Lohoped – Speech therapist*, 1, 28–31 [in Ukrainian].

Отримано 28.10.2025.

Отримано в доопрацьованому вигляді 13.11.2025.

Прийнято до друку 21.11.2025.

Опубліковано 18.12.2025.

Received 28.10.2025.

Received in revised form 13.11.2025.

Accepted for publication 21.11.2025.

Published 18.12.2025.